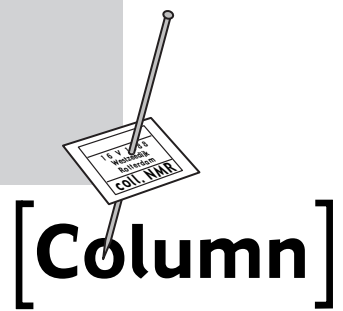


Zelfbetrekkingswaan

JELLE W.F. REUMER



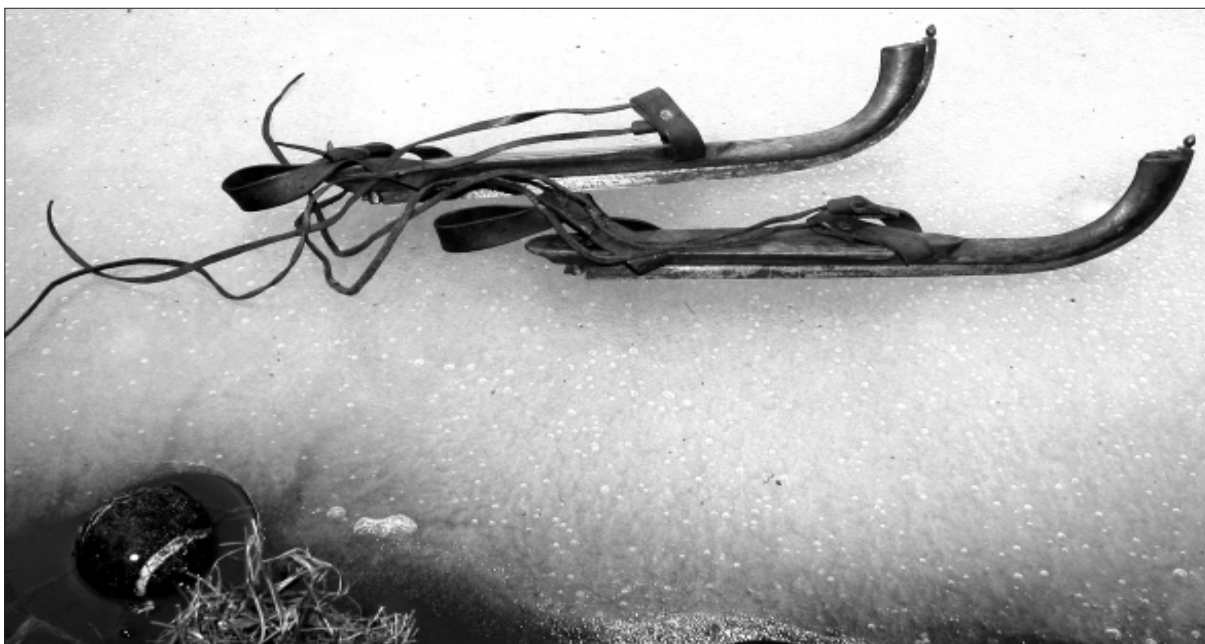
De *global warming* blijft ons bezighouden. Het Kyoto-verdrag is in werking getreden en in eigen land is de discussie losgebarsten over het al dan niet openhouden van de kerncentrale in Borssele. Die maakt geen CO₂, maar wel afval, elk voordeel heeft ook hier z'n nadeel. Afgelopen jaar verzamelden zich meer dan honderd wetenschappers in het statige pand van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen op de Kloveniers-burgwal. Professoren uit Utrecht en Amsterdam, onderzoekers van TNO en het KNMI en zelfs iemand van Clingendael troseerden een striemende regen en de plaatselijke *red lights* om te komen luisteren naar lezingen over het onderwerp "Karakteristieken van zongedreven klimaatvariabiliteit". Geen onderwerp om voor uit je bed te komen, denk je dan, maar dat bleek al snel een onjuiste inschatting. Klimaatvariabiliteit is het warmer en kouder worden van ons klimaat. En dat klimaat wordt rap warmer dankzij methaan-boerend vee en uitstoot van andere broeikasgassen. Zo wordt ons dat geleerd. Maar de wetenschappers in Amsterdam dachten daar wat genuanceerder over en de lezingen kregen, naarmate de dag vorderde,

een steeds meer politiek incorrecte ondertoon.

De eerste lezingen gingen nog over onschuldige zaken, zoals luchtstromen in de hogere atmosfeer en de invloed van aardbol-schommelingen op het klimaat. Maar toen kwam iemand vertellen over de activiteit van de zon. Om volstrekt onduidelijke redenen vertoont de zon een 11-jaars cyclus van toenemende en afnemende activiteit aan het oppervlak. Het optreden van zonnevlekken en het ontstaan van zonnewind vertonen een vertrouwenwekkende regelmaat, zoiets als eb en vloed. Het klimaat op aarde blijkt direct gekoppeld aan die zonneactiviteit. Meer zonnewind betekent een iets hogere temperatuur, minder zonnewind levert strenge winters op. Omdat de zonneactiviteit al sinds meerdere eeuwen wordt bestudeerd is er intussen een grafiek beschikbaar die er uit ziet als een zaag. Met een grotere golfbeweging daar weer overheen. Soms gaat de zaag omlaag, soms wat omhoog. Zo rond 1600 was er een laagstand, en die periode kennen we nu nog als de Kleine IJstijd. Steenkoude winters waren er toen, de vele ijsgezichten van schilders uit de Gouden Eeuw zijn daar de stille

getuigen van. In de jaren 1980 zaten we in een dipje en als resultaat kon men toen twee Elfstedentochten organiseren. Doemdenkers (een term uit die tijd!) voorspelden een ijstijd als we niet snel zouden ophouden met autorijden. Nu, anno 2005, zitten we niet alleen in de buurt van het topje van een zaagtand, maar is ook de hele zaag omhoog aan het gaan. Zo rond 2000 kende de zon een ongekend sterke activiteit. Gevolg: het wordt ieder jaar een beetje warmer en dat zou nog zeker wel zo'n honderd jaar door zou kunnen gaan.

De sprekers waren met die conclusie zichtbaar gegeneerd. We mogen niet te hard roepen dat het onheil allemaal van buiten komt. Eén spreker durfde het aan om de term zelfbetrekkingswaan te hanteleren, een aan de psychologie ontleend begrip dat de toestand aanduidt waarin mensen schuld naar zich toe trekken. Het wordt warmer en dat moet dus onze schuld zijn. Helaas. Het Elfstedencomit  kan zichzelf wel opheffen, onze ski's kunnen we tot boekenplankjes verwerken en tuincentra moeten zich langzamerhand op palmen gaan toeleggen. En dat ligt lekker niet aan ons, maar aan de zon.[]



IS DIT VERLEDEN TIJD?
[FOTO:
JAAP VAN LEEUWEN]